

56 . Pietroasa Mică | Comuna: Pietroasele | Județ: Buzău | Punct: Gruiu Dării | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 48539.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului, La Tène

Tipuri sit: descoperire izolată, amenajare/construcție

Autori: Valeriu Sîrbu, Daniel Garvăn, Laurențiu Grigoraș, Sebastian Matei, Roxana Munteanu

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean Buzău, Muzeul Județean Buzău, Muzeul Județean Buzău, Muzeul Județean Buzău

Nr. autorizatie: 58

Data autorizatiei: 2022-03-17

Raport de cercetare arheologică de la Pietroasa Mică, com. Pietroasele, jud. Buzău, Punct: Gruiu Dării

Raport

În vara anului 2022 au fost reluate săpăturile în situl de la Pietroasa Mică - Gruiu Dării, având ca obiective continuarea cercetării consistentelor depuneri din sectorul intra muros (secțiunile 28-31) și deschiderea unei noi suprafețe de cercetare (secțiunea 35) în sectorul de vest (extra muros), cu scopul de a înțelege modul în care s-au format aceste două zone ale sitului. În secțiunile 28-31 s-a urmărit, în principal, epuizarea nivelelor din a doua epocă a fierului și atingerea, pe întreaga suprafață, a depunerii din epoca bronzului.

Din cauza degradării în timp a martorilor dintre secțiunile 28-31, s-a luat decizia demontării acestora până la cota de aproximativ -1,10 m, după ce în prealabil au fost desenate și fotografiate profilele.

În ceea ce privește săpătura, aceasta s-a adâncit în toate secțiunile cu 0,35/0,40 m, fiind epuizate ultimele resturi din nivelul de sec. II-I a. Chr. și întreaga depunere getică de sec. IV-III a. Chr., groasă de aproximativ 0,25 m. În toate cele 4 secțiuni a fost atinsă depunerea din epoca bronzului, care începe de la cota de aproximativ $\pm 1,50$ m față de nivelul actual de călcare.

În această campanie au fost cercetate, integral sau parțial, 10 complexe noi (5 getice, unul din sec. II-I a. Chr. și 4 din epoca bronzului), la care se adaugă 5 complexe descoperite în anii anteriori.

În ceea ce privește cele 5 complexe vechi, 4 dintre ele au fost cercetate complet: complexul 263, cuptor menajer, și groapa 308, finalizate odată cu demontarea martorului dintre S.28 și S.29; complexele 306 și 31, gropi tangente cu paramentul interior al fortificației, aflate în S.29, respectiv în S.31.

Singurul complex care continuă este groapa 273, descoperită în anul 2018, în secțiunea S30, la cota de -0,65 m, din umplutura căreia au fost recoltate mai multe vase întregi și numeroase fragmente ceramice, bucăți de lipitură arsă și cărbune. Groapa continuă și la cota de -1,50 m, adâncime la care ne-am oprit în campania din 2022, cu dimensiuni de 1,70 x 1,40 m.

Așa cum menționam mai sus, din cele 10 complexe noi identificate, doar 6 aparțin epocii fierului. Complexul 322 reprezintă o groapă dacică de sec. I a. Chr. și a fost observată clar în grund odată cu intrarea în nivelul de sec. IV-III a. Chr. și în profil în urma demontării martorului dintre S.28 și S.29. Umplutura este relativ afânată și conține numeroase fragmente ceramice, oase de animale, crustă de vatră în poziție secundară și două vase în miniatură. Așa cum s-a observat pe profilul de NE al S.28, groapa este săpată de la cota de -0,60 m, iar la cota de -1,65 m are un diametru de peste 1,20 m.

Celelalte 5 complexe aparțin sec. IV-III a. Chr. și reprezintă 4 gropi, respectiv un rest din podina unei construcții descoperită în S.31.

Gropile getice au fost descoperite în S.28, S.29 și S.31. Dintre acestea remarcăm groapa 327,

descoperită în S.28, carou D. S-a observat inițial ca o aglomerare de fragmente ceramice care provin de la o lekane lucrată la mână, parțial întregibilă și numeroase fragmente de amforă, toate alături de un borcan întreg, cu gura invazată și prevăzut cu 4 butoni cilindrici fixați sub gură. Cea mai mare parte din acest complex intră în malul de SV al S.28.

Materialul arheologic descoperit în 2022 este bogat, predominând vasele ceramice. Notăm descoperirea în groapa 273 a unui capac lucrat la roată, ars oxidant și decorat cu brăduți și benzi late lustruite, și a unui kantharos, parțial întregibil, lucrat tot la roată și ars reducător. Două ceșcuțe-opaiț au fost descoperite în complexul 322, iar în complexul 308 un vas în miniatură și o fibulă filiformă întreagă din bronz, care se datează în a doua jum. a sec. I a. Chr.

Pe lângă numeroase fragmente ceramice descoperite, provenind de la toate tipurile de vase specifice celei de a doua epoci a fierului, notăm și un fragment de tipar din lut pentru modelarea bolurilor cu decor în relief. Tiparul este modelat la roată dintr-o pastă fină, cărămizie. În interior se păstrează foarte bine, în negativ, o palmetă alungită, decor foarte des întâlnit pe bolurile pseudo-deliene.

Din fier au fost descoperite lame de cuțit și alte unelte și ustensile fragmentare. Singura piesă din argint o reprezintă o verigă. În afara acestor piese au mai fost descoperite numeroase fusaiole și jetoane din lut.

În cursul săpăturilor din 2022 au fost identificate patru complexe care datează din epoca bronzului (o groapă, o vatră și două structuri cu pietre). Cercetarea acestora este în stadiul incipient (fiind delimitate și documentate), toate fiind păstrate in situ până la reluarea săpăturilor în 2023.

Cpl. 324 constă într-un aliniament de pietre (cele mai multe sunt bucăți plate de rocă nefasonată, având latura de cel mult 0,30 m) cu orientare NV-SE, identificat în limitele S. 29, la adâncimea de 1,48-1,52 m. Segmentul observat are o lungime de 3,64 m și o lățime de 0,35/0,45 m. Spre NV continuă dincolo de limitele secțiunii, spre pantă, în timp ce capătul de SE este secționat de o groapă din a doua epocă a fierului. Se află la partea superioară a depunerilor din epoca bronzului, fiind, foarte probabil, deranjat, în parte, de locuirile ulterioare. Aceleași structuri îi aparțin, credem, și pietrele răspândite în apropiere, la vest de acest aliniament. În stadiul actual este greu de precizat dacă aceste pietre au făcut sau nu parte dintr-o structură mai complexă. În apropiere s-au conturat, la aceeași cotă a săpăturii, două gropi de stâlp având diametrul de 0,25-0,30 m; relația între aceste trei complexe va face obiectul cercetărilor din 2023.

În jurul aliniamentului de pietre se găsesc fragmente ceramice Monteoru, inclusiv un fragment dintr-un cățel de vatră.

La distanță mică față de aliniamentul de pietre (cca. 0,50 m spre vest), în apropierea martorului între S. 29 și S. 31, la -1,64 m, s-a conturat o groapă (Cpl. 331), cu diametrul de 0,60 m, identificată datorită structurii mai afânate a sedimentului. Nu se deosebește cromatic de nivelul înconjurător.

În S. 28, în apropierea profilului de SE, la adâncimea de 1,40-1,55 m, a fost delimitată o aglomerare de pietre, fără un contur coerent (Cpl. 329). Acestea sunt răspândite pe o suprafață de cca. 5 mp – mai răzlețe în partea de est, mai compacte în cea de vest. Cele mai multe dintre pietre sunt de dimensiuni mici (cu latura de cca. 0,10 m), dar parte a aceleași aglomerări sunt și două blocuri neregulate, cu latura de aproape 0,60 m. Printre pietre s-au observat oase de animale și câteva fragmente ceramice. Au fost prelevate două probe (oase de bovine) pentru datare radiocarbon.

Această aglomerare de pietre suprapune, parțial, resturile unei posibile construcții în limitele căreia s-a conturat o vatră. Existența construcției de paianță, presupusă pe baza slabelor urme de lipitură arsă, observate pe o suprafață de cca. 2 mp în apropierea vetrei, va trebui verificată la reluarea cercetărilor în 2023.

Vatra (Cpl. 328), având o crustă mozaicată relativ bine păstrată, a fost identificată la -1,41/1,51 m. Este parțial suprapusă și deranjată de Cpl. 329 spre sud; totodată, partea de nord este tăiată de o groapă getică (Cpl. 319), care a provocat înclinarea întregii structuri de combustie pe un ax S-N. Dimensiunile păstrate ale vetrei sunt de 0,95 x 0,60 m. Aspectul acesteia corespunde celui al structurilor de combustie din bronzul mijlociu documentate în trecut la Gruia Dării (astfel de vetre sunt de obicei de formă circulară, cu diametrul

de un metru).

Atât în jurul vetrei, cât și printre pietrele care compun Cpl. 329, se găsesc fragmente ceramice din prima fază a culturii Monteoru (cu stilul ceramic Ic3). Cu totul sporadic, în zona de contact între nivelul getic și cel din epoca bronzului, s-au observat și câteva fragmente ceramice Monteoru târzii (decor incizat, formând cusături și arcade), dar fără a se contura un nivel stratigrafic de sine-stătător care să corespundă acestui palier cronologic dinspre finalul bronzului mijlociu. Probele prelevate din Cpl. 328 vor oferi un reper mai clar privind limita superioară a depunerii din epoca bronzului.

Secțiunea 35 a fost trasată pe platoul situat la V de incinta dacică, în marginea de N, la 11 m E față de S34 (cercetată în campaniile anterioare). Prin această nouă secțiune s-a urmărit stabilirea intensității locuirii neo-eneolitice și limitele acesteia în jumătatea vestică a sitului. A avut dimensiunile de 6x2 m, iar săpătura a coborât până la -0,50 -0,60 m, în funcție de configurația terenului. Sub nivelul vegetal (gros de cca. 0,10 m) a fost identificat un strat de culoare neagră, dur, cu aspect măzăros la uscare, cu grosime cuprinsă între 0,10 și 0,40 m, cu puține fragmente ceramice și oase de animale în amestec. La baza acestui strat a fost identificat sterilul arheologic (cenușiu, dur, cu plasticitate ridicată). Fragmentele ceramice descoperite aparțin culturii Cucuteni.

Informații suplimentare online

[Raportul 6922 din cronica.cimec.ro](http://raportul6922.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
